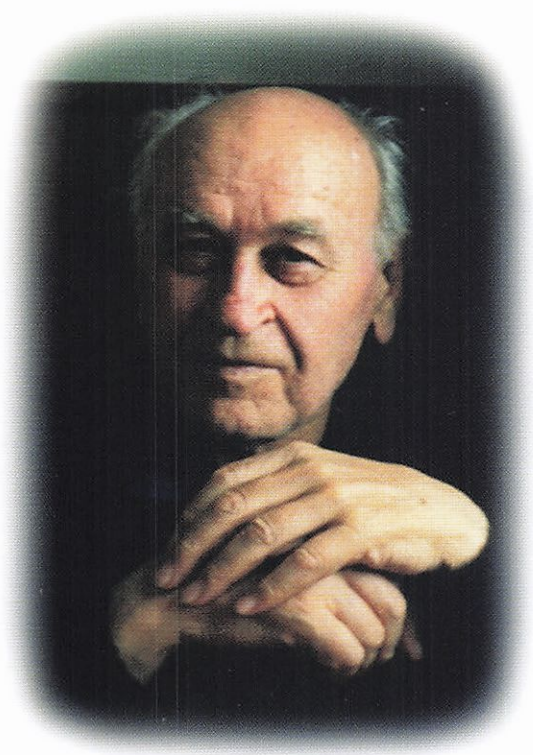

Beh som dokončil...

Rozlúčka
s don Jánom A. Beňom, SDB

Beh som dokončil...

Rozlúčka
s don Jánom A. Beňom, SDB

Pre vnútornú potrebu NT

+! Drahí bratia a sestry,

ako všetci vieme, 23. septembra 2006 sme sa rozlúčili s naším drahým ujom Jankom v kostole v Prestavlkoch a na miestnom cintoríne. Mnohí sme sa tu stretli, viacerí po prvýkrát navštívili aj jeho dom.

Prežili sme s ním posledné dni, v ktorých nám, dá sa povedať, až do poslednej chvíle slúžil. A napokon sme mohli byť svedkami toho, ako odchádza k nášmu Nebeskému Otcovi.

Staral sa o nás do konca po duchovnej i hmotnej stránke. Dbal o to, aby bolo všetko v poriadku v domoch, aby sa pozbierala všetka úroda a čo bolo treba, aby sa spracovalo. Hovoril: „Sú to Božie dary, za ktoré treba byť vďační a čo zvyšuje, treba posunúť ďalej. Boh je Láska, On sa chce i cez nás rozdávať. V tom je kresťanstvo.“

A staral sa o nás i po duchovnej stránke.

Začiatkom augusta, keď sa mu výrazne zhoršil zdravotný stav a pocítil, že si ho už volá Boh, po miernom zlepšení dal všetku svoju energiu do duchovných cvičení pre bratov kňazov, ktorí v Hnutí slúžia duchovným vedením a po nich pokračoval v pravidelných stretaniach s nimi, aby im doslova z posledných síl odovzdával ducha charizmy.

Niekoľko dní pred smrťou – v sobotu, poslúžil i nám sestrám krátkou duchovnou obnovou a duchovným vedením. Svoj príhovor končil výrazným osvedčením sa, keď povedal: „Odchádzam, ale nie od svojich ideálov, od svojich plánov a od svojich povinností“.

Na rozlúčku nás požehnal a z odchádzajúceho auta ešte všetkým obidvoma rukami zakýval.

V ten istý deň popoludní sa ujom zdravotný stav začal zhoršovať. Robil však všetko tak, ako inokedy, a po tieto posledné dni so zvlášť veľkým pokojom. Bol mierny v reči, uvážlivý v konaní. Neprestal sa ani zaujímať o to, čo je nové. Aj keď sa cítil veľmi slabý a mal bolesti, nikdy to nedal najavo ani slovom, ani gestom. Tvár mal stále pokojnú.

Keď som sa ho v poslednú noc zo stredy na štvrtok opýtala, ako mu je, povedal, že bolesť sa napriek všetkému stupňuje; inak o tom nehovoril. Sv. omše už v tieto posledné dni nevládal slúžiť. Keď jeden z bratov kňazov mával pri ňom každý deň sv. omšu, ujo prijímal Eucharistiu s veľkou úctou, prežiarení láskou, pokorou a pokojom. Takto prijal v utorok prvýkrát aj sviatosť pomazania chorých.

Volanie Nebeského Otca pociťoval stále intenzívnejšie. V stredu dopoludnia posledný krát vyšiel hore schodmi do svojej pracovne. Chvíľu si posedel v kresle a potom mi pokojne povedal, aby som zavolała saleziánov. Myslel na tých, čo to majú najbližšie, z Banskej Bystrice, kde mal aj svojho direktora. Prosil, aby prišli ešte v ten istý deň, lebo vo štvrtok by už podľa neho bolo neskoro, nevládal by. A tak hneď popoludní prišli bratia don Anton Červeň, direktor a jeho zástupca don Jozef Gibala spolu s jedným mladším spolubratom. Ujo im v pracovni okrem iného povedal: „Som salezián a ako salezián chcem zomrieť.“ Všetkých bratov poprosil cez nich o odpustenie a pripomenul, že ak niečo dobrého urobil, aby to pripísali Pánu Bohu a aby pomáhali a pamätali na toto Dielo. Potom povedal, že sme sa o neho dobre starali až doteraz. Všetci sa spolu s ním pomodlili a ujo prijal z ich rúk Eucharistiu, ktorú priniesli.

Keď sme potom čakali na lekára Janka Holosa, ktorý k nám od soboty chodil denne, využila som príležitosť a poprosila uja o odpustenie. Zavolała som z kuchyne aj Olinku, ktorá sa mu za všetko poďakovala. Keď mu povedala, že sa modlí za jeho zdravie, lebo ho tu ešte potrebujeme, povedal jej: „Ty sa modlí, ale ja sa budem modliť: Staň sa vôľa Božia.“ Bolo to u neho naozaj odovzdanie sa Pánovi a zrieknutie sa svojho, lebo veľmi rád by bol ešte niektoré veci dokončil.

Pri tomto čakaní som sa uja Janka opýtala: „Ujo, a nám čo poviete?“ Ujo mi odpovedal: „Už sa len držte týchto našich noriem.“

Keď som mu povedala: „Ujo, ale ste taký pokojný“, odpovedal: „Čo mám robiť, ja som počítal s tým posledne (na začiatku augusta, keď prežil veľmi kritický záchvat)“.

Keď prišiel ujo Roman, ktorého si ujo Janko takisto dal zavolať, pozdravil cez neho ostatných bratov kňazov s tým, aby sa usilovali o jednotu, lebo kde je jednota, tam je On – Kristus, a tam je kresťanstvo. Jankovi Holosovi poďakoval, že urobil, čo mohol, nech je spokojný, ale Boh chce inak. Vždy, keď k nám Janko prišiel, ujo sa s ním porozprával najmä o tom, ako pomôcť rodinám, aby bolo o ne postarané po materiálnej i zdravotnej stránke.

Vo štvrtok nad ránom nás ujo poprosil, aby sme mu urobili polievku. Spravili sme rascovú, ktorú mal rád. Veľmi pokojne ju za pracovným stolom zjedol a zaďakoval, že bola dobrá.

Ešte ráno o šiestej, pred službou v ambulancii, prišiel naposledy Janko, aby ujovi poslušil. Po jeho odchode sa však stav nezlepšoval.

V jednom okamihu mi ujo povedal: „Ja som už viac tam, ako tu“ a dvíhal obidve ruky s pohľadom očí dohora, ako keď kňaz obetuje pri svätej omši.

Povedala som mu: „Ujo, ešte ste tu s nami a schovajte si ruky, aby vám nebola zima“ a dala som mu ich späť pod prikrývku. On ich znovu zdvihol a pozeral sa hore...

Potom začal veľmi ťažko dýchať. Chceli sme ho nadvihnúť, aby sa mu postojacky dýchanie uľahčilo. Už sa však nevládal udržať na nohách a sklúzol na kolená. Keď takto kľačal, nevládali sme ho zdvihnúť. Telefónom sme privolali jedného z našich bratov kňazov, ktorý bol na návšteve u susedov a tiež jedného otca rodiny. Ujo kľačiac stále dvíhal ruky hore, hoci mu padali a pohľad stále upieral hore. Keď prišli bratia a niektoré sestry, spoločnými silami sme ho posadili na stoličku. Kňaz mu ešte raz dal rozhrešenie, udelil pomazanie chorých a aj plnomocné apoštolské odpustky, ako je to možné v nebezpečenstve smrti. Všetci prítomní sme sa spolu modlili. Vzápätí ujo posediačky ticho dokonal. Bolo to vo štvrtok 21. 9. 2006 ráno o 8.30.

Po tieto posledné dni svojho života ujo všetko robil ticho, s pokojom. Bolo na ňom vidieť, že každý skutok dňa koná dôkladne, že pritom myslí na Pána Boha. I mne v tie dni hovoril: „Ty nemusíš hľadať skutky milosrdenstva, máš ich doma, len nezabúdaj na Pána Boha.“ Svojím príkladom mi ukázal, ako dôkladne mám robiť vždy jednu vec, nie viacej naraz a myslieť pritom na Pána Boha.

Pán vo svojej Prozreteľnosti chcel, že pri ujomom odchode k Stvoriteľovi boli pri ňom prítomné všetky tri zložky nášho Hnutia: kňaz, otec rodiny i my, sestry. Bohu za to vďaka, ako aj za všetko, čo nám Pán Boh cez uja Janka dal. A veríme, že nám i naďalej bude dávať, teraz už, ako veríme, aj na ujom príhovor.

Vaša Edita

Liturgické čítania počas pohrebnej svätej omše, ktoré výrazne charakterizovali život zosnulého:

I. čítanie z Knihy Múdrosti

Duše spravodlivých sú v Božích rukách, muka sa ich nedotkne.
Nemúdri sa nazdávali, že sú mŕtvi, za nešťastie pokladali ich smrť
a ich odchod od nás za záhubu.

Ale oni sú na pokoji.

A hoci podľa mienky ľudí pretrpeli muky,
ich nádej je plná nesmrteľnosti.

Po krátkom utrpení prijímú veľké dobrodenie,
lebo ich skúšal Boh a zistil, že sú ho hodní.

Vyskúšal ich ako zlato v peci
a prijal ich ako celopálnu žertvu.

V deň súdu zažiaria,
prebehnú sťa iskry cez trstinu.

Súdiť budú ľudstvo, nad národmi panovať
a Pán bude ich kráľom naveky.

Tí, čo v neho dúfajú, poznajú pravdu
a verní zotrávajú v láske pri ňom,
lebo pre svätých je pripravená milosť a zľutovanie
a pre jeho vyvolených odmena.

Počuli sme Božie slovo.

Pán je môj pastier, nič mi nechýba.

Pán je môj pastier, nič mi nechýba,
pasie ma na zelených pašienkach.

Vodí ma k tichým vodám, dušu mi osviežuje.

Vodí ma po správnych chodníkoch, verný svojmu menu.

I keby som mal ísť tmavou dolinou,
nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou.
Tvoj prút a tvoja palica, tie sú mi útechou.

Pán je môj pastier, nič mi nechýba.

2. čítanie z Listu sv. Pavla apoštola Rimanom

Ak je Boh za nás, kto je proti nám? On vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko ostatné!?

Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? Kto ich môže odsúdiť? Kristus Ježiš, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, je po Božej pravici a prihovára sa za nás?

Kto nás odlúči od Kristovej lásky? Azda súženie, alebo úzkosť alebo prenasledovanie, hlad alebo nahota, nebezpečenstvo alebo meč?

Ale v tomto všetkom skvele víťazíme skrze toho, ktorý nás miluje.

Som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá sa zjavila v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi.

Počuli sme Božie slovo.

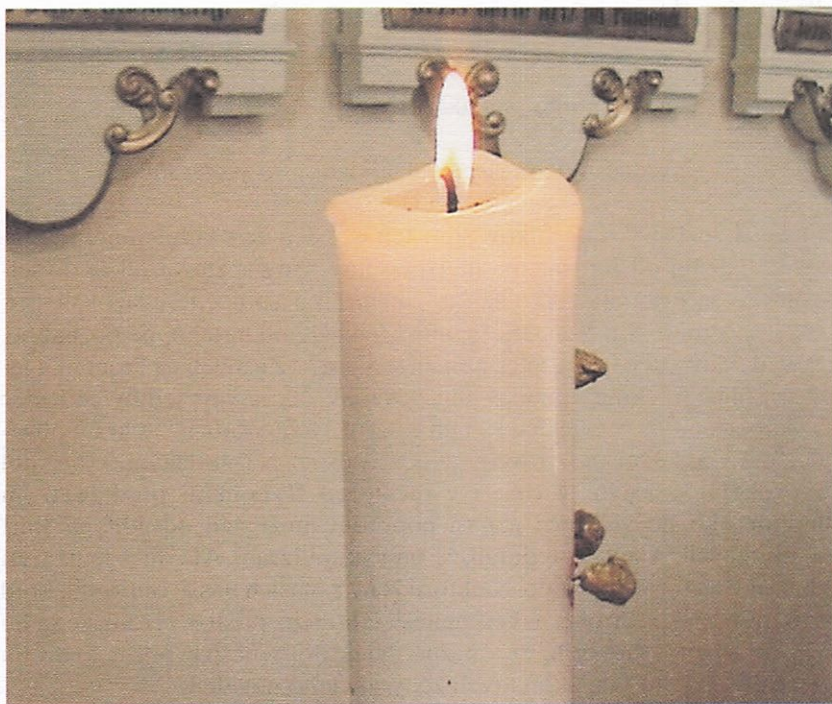
Čítanie z evanjelia podľa sv. Lukáša

Nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?

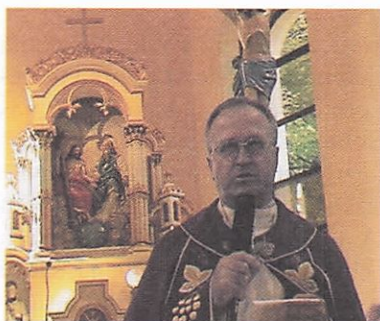
Dvaja z Ježišových učeníkov išli v ten istý deň do osady zvanej Emauzy, vzdialenej od Jeruzalema na tri hodiny cesty a zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo. Ako sa tak zhovárali a spoločne uvažovali, priblížil sa k nim sám Ježiš išiel s nimi. Ich oči boli neschopné poznať ho. Povedal im: „O čom sa to cestou zhovárate?“ Zastavili sa zronení a jeden z nich, menom Kleopas, mu povedal: „Ty si vari jediný cudzinec v Jeruzaleme, čo nevieš, čo sa tam stalo v týchto dňoch?“ On im povedal: „A čo?“ Oni mu vraveli: „No s Ježišom Nazaretským, ktorý bol prorokom, mocným v čine i v reči pred Bohom aj pred všetkým ľudom; ako ho veľkňazi a naši poprední muži dali odsúdiť na smrť a ukrižovali. A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael. Ale dnes je už tretí deň, ako sa to všetko stalo. Niektoré ženy z našich nás aj ohromili. Pred svitaním boli pri hrobe, a keď nenašli jeho telo, prišli a tvrdili, že sa im zjavili anjeli a hovorili, že on žije. Niektorí z našich odišli k hrobu a zistili, že je to tak, ako vraveli ženy, ale jeho nevideli.“

On im povedal: „Vy nechápaví a ľarbaví srdcom uverit' všetko, čo hovorili proroci! Nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy?“ A počnúc Mojžišom a všetkými prorokmi vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. Tak sa priblížili k osade, do ktorej šli, a on sa tváril, že ide ďalej. Ani oni naň naliehali: „Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!“ Vošiel teda a zostal s nimi. A keď s nimi stoloval, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. Vtom sa im otvorili oči a spoznali ho. Ale on im zmizol. Tu si povedali: „Nehorelo nám srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“ A ešte v tú hodinu vstali a vrátili sa do Jeruzalema. Tam našli zhromaždených Jedenástich a iných s nimi a tí im povedal: „Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi.“ Aj oni porozprávali, čo sa im stalo cestou a ako ho spoznali pri lámaní chleba.

Počuli sme slovo Pánovo.

Homília Don Štefana Turanského, provinciála saleziánov na Slovensku:

Drahí bratia kňazi, členovia Saleziánskej spoločnosti, členovia hnutia Nazaret a Sekulárneho Inštitútu Betánia, diecézni kňazi, drahé rodiny, chlapani a dievčatá, rehoľné sestry, zasvätené osoby!

V živote každého z nás sú udalosti, ktoré nás vedia silne poznačiť. Sú to udalosti niekedy pekné a krásne, ale aj smutné. Myslím si, že je dôvod nechápať túto udalosť

ako smutnú, ale ako udalosť, ktorá nadobúda svoj nadprirodzený rozmer, nakoľko sa lúčime s kňazom a rehoľníkom, ktorý sa po celý svoj život usiloval o Božie kráľovstvo a vložil sa celý do tejto služby.

Každý z nás, čo sa usilujeme o dobro a čo sa usilujeme posvätiť seba samých, zisťujeme, že nevyhnutne sa potrebujeme pripodobniť zdroju, prameňu. A tým je Ježiš Kristus. A dnešné Božie slovo, ktoré sme vybrali, nám hovorí o tom, že my všetci potrebujeme vyzrievať v láske, aby sme sa mohli naplno stotožniť s tým, ktorý je pravda, cesta a život. Prekvapila ma zhoda okolností, a milo ma prekvapila, že dnes, keď si Cirkev spomína na sv. pátra Pia z Pietrelciny, veľkého svätca, ktorý svojím životom bol nenápadný, ale ktorý žil pre druhých a ktorý si aj mnoho vytrpel, práve v dnešný deň pochovávame nášho spolubrata Jána a v duchu viery sa tešíme z toho, že ho Pán prijme do svojho náručia. Ale to vyzrievanie, o ktorom som pred chvíľou hovoril, je proces, ktorým všetci musíme prejsť. A Ježiš Kristus naplno pochopil svojich učeníkov a chápe aj nás, a preto nás sprevádza, každého osobitne a jednotlivo, aby sme vyzrievali v tých postojoch, ktoré sú v nás niekedy možno neúplné, možno niekedy ľudské, možno niekedy aj nedokonalé. Ale naša nádej, naša sila, je práve On.

Učeníci povedali: „Nehoreli nám srdcia, keď k nám cestou hovoril a otváral nám Písma?“ Spoznali ho pri lámaní chleba. Spoznali ho pri tajomstve Eucharistie. Spoznali ho ako živého. Spoznali ho ako toho, ktorý prešiel utrpením, smrťou a zmŕtvychvstaním. A zo znechutených, zneistených, pochybujúcich mužov sa stali opravdiví apoštolovia.

Myslím si, že otec Ján tiež nachádzal túto cestu. Že každý z nás, a aj on, prechádzame práve tou životnou cestou, na ktorú nás povoláva Boh, aby sme vnímali jeho podnety, jeho plány a vedeli budovať Božie kráľovstvo tam, kde je to potrebné.

Na konci sv. omše zaznejú tu viaceré svedectvá. Tieto svedectvá, podľa mňa, sú vyjadrením toho, aké dôležité je vnímať udalosti života vo svetle viery. Nie vždy nám je to ľahké, pretože naše ľudské srdce, náš rozum, naše vnútro vníma niekedy Boha svojím spôsobom. A Ježiš Kristus nás učí, aby sme vnímali Boha trochu inak, pretože sú chvíle života každého z nás, keď nás Boh zaskočí svojím prístupom, svojím spôsobom, ktorý nie je až taký bežný. A to je to učenie, ktorému sa my všetci musíme učiť. Aby sme boli citliví na podnety Ducha, ktorý nám sprostredkúva práve Ježiša Krista a aby proces toho pripodobňovania sa bol čoraz vernejší a pravdivejší. Život otca Jána, myslím si, je toho dôkazom. Snažil sa pripodobniť svojmu Majstrovi či v mladosti, v ťažkých časoch komunizmu, alebo v časoch takzvanej slobody. Prosme aj pri tomto slávení za jeho dušu, aby ho prijal Pán do večnej slávy ako verného, ako obetavého služobníka. Ako toho, ktorý sa snažil budovať Božie kráľovstvo tu na zemi.

Nech mu Pán dá večné odpočinutie. Amen.

Svedectvá

Don Štefan Turanský:

Chcel by som predstaviť túto osobnosť v mene Saleziánskej spoločnosti. Ján Augustín Beňo sa narodil 12. októbra 1921 ako tretie zo šiestich detí v chudobnej veriacej roľníckej rodine v Prestavlkoch (diecéza Banská Bystrica). Ako štrnásťročný odišiel z rodiska študovať k saleziánom a hľadať si životné povolanie, o ktorom ešte nemal vtedy istotu. Sám o tom hovorí: „*Moja neistota, čím chcem byť, prestala, keď som sa v roku 1941 stal saleziánom (16. 8. 1941 Hronský Sv. Beňadik), no najmä potom, keď som bol o desať rokov vysvätený za kňaza (6. 1. 1951, Rožňava, Mons. Pobožný). Kňazskú vysviacku som prijal vo vojenskom mundúre s čiernymi výložkami, v ktorom som po štyridsiatich mesiacoch pochodoval s lopatou na pleci a „nadšene“ spieval s ostatnými: „Teď již máme, co jsme chtěli...“ Pre veliteľov som bol asi zaujímavý, lebo ma veľmi často prekladali. Na niečo to bolo dobré, mal som možnosť spoznať republiku a takmer všetky jej vojenské lágre. Po návrate z vojny túto moju „zvedavosť“ ďalej nasycovali väznice na Slovensku a v Čechách. Všeličo som poznal, no najviac vari ľudí vytrvalých i nestálych vo svojom svetonázore.“*

Intenzívne prežíval Druhý vatikánsky koncil, jeho dokumenty učil poznávať aj iných a uvádzal ich do praxe.

V roku 1968 nastúpil za kaplána do Jacoviec. Po roku ho zbavili štátneho súhlasu a vyhodili z pastorácie, ale ani trochu ho to neznechutilo.

V 70-tych rokoch mal na starosti formáciu saleziánskeho dorastu. O týchto rokoch hovoril: „*Pracoval som skryto s mládežou, z ktorej vznikli manželstvá, z manželov rodiny a z nich zasa mládež.*“ Salezián don Ján Augustín Beňo je všeobecne známa osobnosť v cirkevnom prostredí na Slovensku a v strednej a východnej Európe. Je zakladateľom hnutia Nazaret a sekulárneho inštitútu Betánia, ktorý napomáha rozvoju rodín, zisťovanie a ochranu povolání, najmä kňazských a ich všestrannú prípravu na pastoráciu rodín, taktiež aj tvorenie a rozširovanie komunikačných prostriedkov ako pomôcok evanjelizácie a katechizácie v rodinách. Toto hnutie vzniklo a rozvíjalo sa ako ojedinelé v krajinách strednej a východnej Európy.

Jeho duchovná tvorba obsahuje viacero kníh a mnoho zvukových záznamov. Najznámejšie z nich sú: Deň, čo deň; Počuli sme Slovo Pánovo; Hovor, Pane; Filozofia; Ako ľudia žijú; Veľpieseň; Zvon a siréna... Niektoré práce vyšli vo viacerých i cudzojazyčných vydaniach. Do tejto činnosti ho povzbudzovala najmä služba rodinám. Vytrval v nej i pri ťažkostiach a nepochopení, ktoré skusoval od cudzích i od svojich.

Na otázku, ako prežíval svoj čas, odpovedal: „*Napriek rastúcim únavám zo služieb a množiacich sa problémom každý deň sa teším, že zajtra to bude už lepšie... A tak mám stále radosť, ktorá mi dáva účasť na tej poslednej a najkrajšej nádeji.*“

Riadil sa životným heslom: „*Láska Kristova nás pohýna*“ (2 Kor 5, 14). Po svojej vysviacke bol mladý salezián Ján Beňo hnaný túžbou pomáhať dušiam na Slovensku, ktoré prenasledoval ateistický režim: cirkevné prejavy ohraničil na minimum, duchovný život zatlačil medzi múry kostolov a práca s mládežou prakticky neexistovala. Duchovnú literatúru komunistický režim odmietal a ničil. O to viac „ničil“ ľudské duše. Don Ján Beňo patrila medzi odvážnych spolubratov, ktorí sa nebáli postaviť aktívne voči nastolenému režimu. Organizoval skupinky mladých ľudí v okolí Zvolena i po celom Slovensku. Učil ich základom duchovného života, viedol k viere a apoštolátu medzi stredoškolskou a vysokoškolskou mládežou. Taktiež im kázal duchovné cvičenia, často v prírode, na samotách a na chatách, riskujúc tak slobodu i svoj život. Duchovne viedol mnohých kňazov na Slovensku a niektorí prichádzali za ním aj zo zahraničia. Určoval normy, povzbudzoval k viere, budoval spoločenstvá.

Svoju činnosť riadil zo svojho rodiska v Prestavlkoch, kde aj na sviatok svätého apoštola Matúša dňa 21. septembra 2006 o 8.30 hodine odovzdal svoju dušu Stvoriteľovi.

Intenzívne pracoval takmer do posledného dychu. Ešte v sobotu 16. septembra 2006 mal duchovnú obnovu o dobrej smrti pre sekulárny inštitút Betánia. V poobedňajších hodinách sa mu výrazne zhoršil zdravotný stav a postupne začali vypovedať činnosť obličky, pečeň a napokon umrel podľa lekárskej správy na zlyhanie srdca.

Do večnosti odišiel zaopatrený sviatosťami Cirkvi.

Deň pred smrťou sa s ním stretli spolubratia saleziáni z komunity – jeho predstavený don Anton Červeň a don Jozef Gibala. Don Ján Beňo im potvrdil, že zomiera ako salezián.

Všetkých prosí o odpustenie, čo vyjadril aj vo svojom testamente: „... ktorým som nejako, či vedome alebo nevedome ublížil zlým príkladom alebo zlým slovom a takisto prosím, aby aj oni odpustili mne a prosím, aby si spomínali na mňa pred Pánom Bohom, pred ktorého tvár raz všetci prideme.“

Pri návšteve spolubratov zdôraznil, že ak niečo dobré urobil, nech je to na slávu Božiu.

Po krátkom zamyslení ešte dodal:

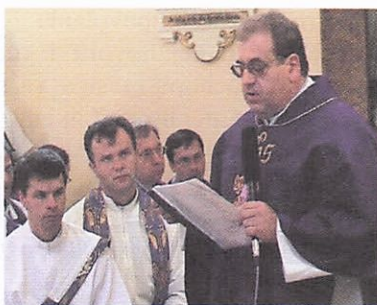
Osobne si myslím, že keď sa veci trochu upokojia, že aj dejiny budú musieť povedať celú pravdu a budú musieť zhodnotiť činnosť tohto vynikajúceho kňaza.

Nech mu Pán dá večné odpočinutie!

Kňaz Hnutia Nazaret Jozef Vlasák:

Bratia a sestry, dovoľte mi v mene tých, ktorých ujo Janko ovplyvňoval a viedol až do smrti, povedať nasledujúce slová. Lúčime sa s telesnou schránkou a modlíme sa za dušu človeka, ktorý talenty, ktoré dostal od Pána, skutočne dobre využil, a preto máme reálnu nádej, že od Sudcu živých i mŕtvych počul, alebo v blízkej budúcnosti bude počuť: „Dobre, sluha verný, bol si verný v malom, a tak vojdi do radosti svojho Pána.“

Pán Boh chlapcovi z tejto malej, tichej horskej dedinky zveril skutočne mnoho talentov, a on ich svojou usilovnosťou, duchom, námahou, vytrvalou prácou a Božím požehnaním tak rozvinul, že sa o ňom začalo hovoriť nielen medzi predstavenými saleziánov, ale po barbarskej noci aj u veliteľov sústreďovacích táborov, neskôr veliteľov pracovno-technických práporov – PTP – čiernych barónov, potom na Štátnej bezpečnosti i vo väzeniach.

Ale čo je dôležitejšie – o ujovi Jankovi sa hovorilo i medzi mladými robotníkmi, či študentmi, neskôr v mladých rodinách. Don Ján Beňo sa vždy snažil o rodinnosť, a preto bol veľmi rád, keď sa medzi nami ujalo pre neho i pre ostatných kňazov oslovenie „ujo“, ktoré práve túto rodinnosť, familiárnosť jemne vyjadrovalo.

Na jednej strane sa hovorilo o nebezpečnom triednom nepriateľovi, na druhej o výbornom duchovnom priateľovi a vodcovi.

Na jednej strane bola jeho činnosť preklínaná a sledovaná ako nebezpečná, na druhej strane si podľa jeho slov upravovali svoj život mnohí ľudia a v mnohých rástla chuť i odvaha žiť podľa Božej vôle – tak v zasvätenom živote, v rodine, alebo i mimo nej.

O tejto chuti a nadšení, ktoré Boh cez uja Janka šíril, by vedeli hovoriť jeho spolubratia – saleziáni, z ktorých mnohým pomohol dozrieť v kňazskom a duchovnom povolaní, dosiahnuť kňazskú vysviacku (niekedy za veľmi dramatických okolností) a po nej žiť a pôsobiť v duchu Don Bosca a sv. Františka Saleského, po ktorom nesie meno aj ich spoločnosť.

Vedeli by o nej hovoriť mnohé rodiny, ktorým pomohol cez duchovné vedenie k ľudskému dozretiu a k vážnemu braniu svojho manželského i rodičovského povolania.

Vedeli by o nej hovoriť i kňazi mimo saleziánskej rodiny, ktorým pomohol pochopiť krásu a vážnosť kňazského poslania.

Vedeli by o nej hovoriť aj jeho predstavení – tak na Slovensku, ako aj v Ríme – ktorých vo vedomí zodpovednosti za časť Cirkvi oslovoval, komunikoval s nimi, a potom s požehnaním Sv. Otca horlil za radikálnu prevenciu vo výchove človeka s krásnym ovocím na Slovensku, v Čechách, v Poľsku, na Ukrajine, Rusku, na Sibíri, v Bulharsku i v Taliansku.

A iste by sme o chuti a nadšení brat svoju vieru vážne, riešiť svoj hriech a oslavovať Boha svojím životom vedeli povedať veľa aj my, ktorí sme sa zišli na jeho pohrebe.

Viem, že nie je čas na veľa slov, a tak si myslím, že aj podľa ujovej vôle najlepšie poďakovanie bude to, že podľa charizmy hnutia Nazaret, ktoré cez neho rozhybal Boh, sa budeme snažiť žiť a nezabudneme hlavne na jeho posledné slová, ktoré adresoval nám všetkým cez brata kňaza, s ktorým hovoril pár hodín pred odchodom k Pánovi. Požiadal ho, aby pozdravil bratov a povedal, aby sme sa nedali roztrhať, lebo: „...jednota to je Kristus!“ – a my si môžeme domyslieť – nasledovanie

Ježiša Krista, čiže kresťanstvo, sa má prejavíť práve v tejto jednote. Slová o jednote zopakoval ujo trikrát a dodal: „Už vám nemám čo povedať.“ Cítil, že sa blíži chvíľa smrti a hovoril: „Nech sa stane vôľa Božia!“ Keď zomieral, napriek veľkým bolestiam bol pokojný.

Ujo Janko, ďakujeme Vám za príklad využitia darov daných od Pána. Ďakujeme za mnohé povzbudenie, príklad a poučenie, ako počúvať, rozjímať a uskutočňovať Božie Slovo.

Ďakujeme za príklad Vašej poslušnosti Bohu cez predstavených.

Ďakujeme za príklad vernosti charizme i za cenu nepochopenia.

Ďakujeme za príklad trpezlivosti v práci s dušami.

Ďakujeme za príklad služby až do konca. Veď ešte v auguste ste poslúžili štyrmi cyklami duchovných cvičení pre kňazov a ešte niekoľko dní pred smrťou ste dávali duchovné obnovy a vedenie – skutočne až do samého konca.

A tak, ak už môžete, orodujte za nás, aby sme dokázali pokračovať v diele, ktoré Boh cez Vás začal a aby sme v pravej jednote s Bohom, Cirkvou i navzájom dokázali pre seba i pre budúce generácie prehlbovať lásku, ktorá v zmysle encykliky Sv. Otca Benedikta XVI. je Boh a má byť prenesená cez skutok do konkrétneho života.

Keď spomíname Sv. Otca, musím povedať aj to, že pre uja Janka bolo veľkým povzbudením aj pozvanie na II. svetový kongres cirkevných hnutí a nových spoločenských, ktorý sa konal pred stretnutím Sv. Otca s cirkevnými hnutiami a novými spoločenstvami z celého sveta na vigíliu Turíc tohto roku. I keď za cenu veľkých obetí sa ho rád zúčastnil a veľmi ho potešilo, že pri večerách so Sv. Otcom mal miesto v prvom rade pri pápežovi medzi ostatným zakladateľmi.

Teda – vďaka.!

Vďaka Pánu Bohu!

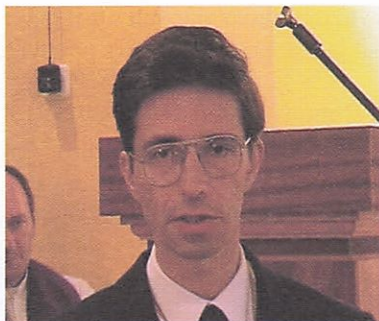
Vďaka saleziánskej rodine, jej predstaveným a zvlášť otcovi provinciálovi, že ujovi Jankovi umožňovali pôsobiť v duchu charizmy, ktorú si uvedomoval a postupne stále viac ozrejmoval.

Ďakujeme aj Vám, teta Editka, ktorá ste sa 30 rokov starali o uja Janka, a tak mu pomáhali uskutočňovať dielo, ktoré mu zveril Pán.

A naposledy vďaka Vám, Ujo, za všetko požehnanie v akejkoľvek forme, ktoré sme od Pána Boha cez Vás dostali.

Nech Vám to Pán odmení večnou radosťou a rozmnožením tých, ktorí v duchu charizmy hnutia Nazaret zoberú vážne svoju životnú cestu a kráčajúc po nej sa raz budú môcť tešiť v nebeskom domove!

Marian Kremnický – otec rodiny z Hnutia Nazaret a zároveň farník z Prestavík:

„Kto nás odlúči od Kristovej lásky?“

Don Ján Augustín Beňo zažil všetko, o čom hovorí apoštol ako o pokušení, a nič ho od lásky ku Kristovi neodlúčilo.

Chcem za to v mene celého farského spoločenstva, ale aj za všetky rodiny a mladých, ktorým sa don Beňo venoval a ktorým prejavoval odlesk Kristovej lásky, vyjadriť

úprimné Pán Boh zaplať.

Ako Don Bosco zasvätil život mladým, tak kráčal v jeho šľapajach aj jeho duchovný syn. A keď sa z mladých utvorili rodiny, venoval sa im v duchu výzvy pápeža Jána Pavla, ktorý upriamil pozornosť všetkých na rodinu, lebo ak sa v rodine nič nepodarí, nepodarí sa nič v Cirkvi, ani vo svete.

Don Beňo prešľapával túto novo vytýčenú cestu, ukázal smer a získal si mnohých, ktorí ho nasledovali – kňazi, slobodné sestry, rodiny, mladí, deti. Jeho služba bola mnohostranná. Veľa sa už spomenulo.

Chcel by som poďakovať aj za službu vo farnosti – veď koľkých zomierajúcich zaopatril. A jeden príklad aj inej služby: keď v šesťdesiatych rokoch blízko jeho domčeka stratila rodina so šiestimi malými deťmi pri nešťastí na stavbe domu otca, pomáhal, ako bolo v jeho silách a možnostiach.

Miloval Krista, miloval Cirkev, miloval človeka.

Koľkí sú mu vďační za povolanie, koľkých kňazov vychoval – saleziánov i diecéznych na základe povolenia pápeža Jána Pavla.

Ako pravý Boží prorok nemal život ľahký. V Božom slove čítame, ako Mária, Lazárova sestra pomazala nohy Pána Ježiša drahou masťou. Dala to najlepšie, ale nemala pochopenie, zažila šomranie. „Prečo sa nepredala?!...“ Aj don Beňo dával to najlepšie. A predsa ho Pán skúšal v peci utrpenia, tak, ako sa čistí zlato. Veľa vytrpel od novodobých cisárov a ich pomocníkov, ale aj od novozákonnej synagógy, od rôznych

neprajníkov a veľa vytrpel aj pre nepochopenie najbližších. Na zlo však odpovedal miernosťou a pokorou. Vedel trpieť, ale i pevne stál za pravdou, za tým, čo spoznal ako Božiu vôľu.

A Pán potvrdil jeho charizmu cez učiteľský úrad Cirkvi, cez pápežov Pavla VI., Jána Pavla II. i cez súčasného pápeža Benedikta. Mimochodom, aj tento kalich, ktorý je na stolíku pri rakve, je osobný dar pápeža Jána Pavla II., ktorý s týmto kalichom slúžil najsvätejšiu Eucharistiú v novembri 2004.

Pán mi doprial nezaslúženú milosť byť pri ujovi Jankovi a pomôcť mu v posledných chvíľach jeho pozemského života. Veľa trpel, ale nevydal ani jediný vzdych. Obetoval i utrpenie za všetkých, ktorým slúžil a ktorí ho nasledujú.

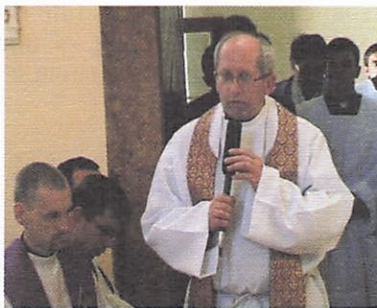
Odplaťme mu túto lásku tým, že budeme verní jeho duchovnému dedičstvu – tým, že sa budeme usilovať spoznávať a uživotňovať Božie slovo a posilňovaní Eucharistiou budeme do svojho okolia šíriť opravdivú skutkovú lásku. Tak budeme mať odôvodnenú nádej na stretnutie s ním vo večnosti a na večnú odmenu v nebi v dome Otca, ktorý je dokonalá láska.

Pán Boh zaplať!

Svedectvo profesora Jana Niemca, rektora seminára v Horodku na Ukrajine:

Eucharistia, ktorú slávime a zúčastňujeme sa jej, je vzdávaním vďaky Otcovi, Synovi a Svätému Duchu. Chcem dnes Otcovi skrze Syna v Duchu Svätom poďakovať za život a dielo človeka, kňaza, pastiera a otca.

V mene biskupa kamienecko – podolskej diecézy z Ukrajiny, otca biskupa Leona Dubravského, ktorý

odkazuje, že nemohol prísť, ale za otca Jána Beňu bude v Kamienci Podolskom slúžiť sv. omšu, ako aj v mene vedenia celého seminára v Gródku, v kamieneckopodolskej diecéze, vyjadrujem vám všetkým, osobitne spoločenstvu kňazov saleziánov, na čele s otcom provinciálom a celému spoločenstvu Hnutia Nazaret, vám všetkým tu prítomným, veľké poďakovanie za to, že ste svojho času otvorili svoje srdcia otcovi Jánovi a dovolili ste, aby Boh cez neho hovoril do vašich sŕdc i svedomí, za to, že tak ako to svojou službou ohlasoval otec Ján, vy, verní Kristovmu evanjeliu, idete a prišli ste nielen na Slovensko, ale aj na Ukrajinu a ako počujem, v istom zmysle do celého sveta.

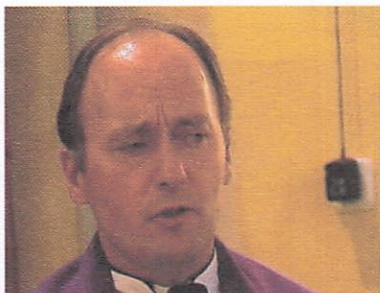
Pán Boh zaplať za toto veľké dielo, ktorého som sa mohol osobitným spôsobom dotýkať v seminári v Gródku. Je tomu totiž už 15 rokov, čo nás otec Ján dvakrát navštívil. (Prepáčte, že hovorím po poľsky, nepoznám váš jazyk, ale myslím si, že tie slovanské jazyky si všetky rozumejú) – takže veľmi ďakujem za túto prítomnosť otca Jána, ktorý bol u nás a my sme sa tohto človeka mohli dotýkať; (sv. Ján apoštol v hovorí I. liste - my sme sa ho dotýkali, my sme ho videli, počuli...) Aj my sme sa dotýkali rúk Ježiša Krista v konkrétnych ľuďoch, ktorých On k nám na tento svet posla a veríme, že sme Krista stretli v osobe otca Jána.

Ďakujeme za službu, ktorú už 15 rokov konajú v našom seminári sestry. Sestry tak pokorné a jednoduché, ktorých služba je často nedocenená, a pritom tak veľmi potrebná a nutná. A ako sa veľmi podobá službe Krista, lebo je to služba sluhovská.

Takisto ďakujeme za otca Pavla, ktorý pracuje na Ukrajine v Gródku; pracoval v seminári, teraz pracuje vo farnosti; v mene celej diecézy, by som chcel poďakovať za túto skúsenosť.

Veľké Pán Boh zaplať za túto skúsenosť Eucharistie, za skúsenosť stretnutia s Ježišom Kristom v človeku, otcovi, v kňazovi.

Svedectvo don Jozefa Gibalu, SDB:

Chcel by som tiež poďakovať don Beňovi a predovšetkým nebeskému Otcovi za tohto kňaza, za tohto saleziána, ktorého nám Boh dal v ňom, ktorý - myslím azda nás, strednú generáciu- nikto tak neodúševnil za Krista a za Božie slovo, ako práve on. Božie slovo – môžem povedať tak, ako prorok Samuel -prijal a nedovolil, aby padlo na zem,

ani ho nehodil za svoj chrbát, ale vždy sa skláňal pred Božím slovom. Skláňal sa pred Kristom, skláňal sa pred vanutím svätého Ducha.

To je jedna veľká vďaka, ktorú by som chcel vyjadriť Bohu, že nám priblížil práve chuť čítať, rozjímať, kontemplovať Krista, jeho Slovo. Druhú vec by som chcel vyzdvihnúť v jeho živote, ktorá už bola spomenutá, to je vernosť Cirkvi. A vernosť aktuálnemu učeniu Cirkvi, najmä cez II. Vatikánsky Koncil. Myslím, že tiež nikto tak na Slovensku neodúševnil práve za Koncil, ako on.

Opakoval slová Pavla VI.: „ Čím sa viac hovorí o Koncile, tým lepšie.“ On mnohé dokumenty sprostredkoval, skomentoval, vysvetľoval, oduševňoval a zapáľoval nás za túto náuku.

Tretí prvok by som chcel vyzdvihnúť – prvok rodinnosti. Rodinnosť mu bola veľmi blízka, myslím, že ktokoľvek prišiel k nemu do Prestavík, v prvom rade otvoril bránu, ale nielen tú, tie vrátka, ktoré smerovali k ulici., ale otvoril srdce. Otvoril dľaň a sprostredkoval dôveru.

Ak sa pozriete na túto dôveru otca Jána ten tiež otvoril srdce. A myslím, že mnohí majú takúto skúsenosť, áno, bol to muž, ktorý sa otvoril Bohu a ktorý otváral ľudské srdcia.

A preto mnohí sme mali v ňom vynikajúceho duchovného vodcu, spovedníka. A preto chcem Bohu poďakovať za bratov saleziánov, že nám bol vzorom.

Bol prorokom v súčasnej dobe, ktorý sa vedel pridržať Pána.

Pán života a smrti, buď milostivý nášmu bratovi Jánovi, prijmi ho k sebe do nebeskej vlasti aby sa stal orodovníkom, pomocníkom aj nám na ceste do cirkvi oslávenej.

Pane, skloň sa k nemu a skloň sa k nám, ktorí sme na tejto ceste k tebe.

Zástupkyňa organizácie politických väzňov zo Žiaru nad Hronom:

V mene okresnej pobočky Zväzu protikomunistického odboja politikí väzni v Žiari nad Hronom prišli sme sa pokloniť a vziať úctu pamiatke nášho významného člena, dona Jána Augustína Beňu. Boľstne sa nás dotkla smutná a nečakaná správa o náhlom odchode nášho drahého člena spomedzi nás. Tak ako stotisíce nevinných ľudí v päťdesiatych rokoch minulého storočia u nás, aj on sa nevyhol krutému osudu, ktorý pre tento národ pripravila komunistická spoločnosť. Bola to doba zavražďovania, týrania a mučenia nevinných ľudí.

Otec Ján Augustín, lúčime sa s Vami. Nech Pán, ku ktorému ste sa vždy s dôverou obracali vo chvíľach života najťažších, prijme Vás do svojho Kráľovstva, aby ste sa zjednotili s nesmiernym večným Božím Duchom. Ďakujeme vám, čo ste urobili pre duchovnú výchovu slovenského ľudu, a najmä pre slovenskú mládež.

Odpocívajte v pokoji!

Ohlasy...

**Kňaz Roman Stachovič
prečítal pozdravy:**

**Pozdrav od Mons. Jána
Škodoňa, krakovského
pomocného biskupa:**

Milý otec provinciál, drahí spolubratia kňazi, bratia a sestry!

Dovoľte mi, aby som vám tlmočil slová Mons. Jána Škodoňa, pomocného krakovského biskupa, ktorý dobre poznal uja Janka a veľmi si ho vážil a častejšie vizitoval Hnutie, ktoré ujo Janko založil. Citujem jeho slová: „Správa o jeho smrti sa ma veľmi hlboko dotkla a som s vami duchovne spojený. Pozdravujem všetkých kňazov, dievčatá i rodiny. Keďže sa nemôžem osobne zúčastniť pohrebu, budem myslieť na vás a modliť sa za don Beňa dnes v Krakove – Tynci o 14 hodine.

**Pozdrav od Mons. Jána Sokola, trnavského
arcibiskupa metropolitu:**

Ďalší pozdrav je z Arcibiskupského úradu v Trnave. Otec arcibiskup Mons. Ján Sokol odovzdáva všetkým nám svoj pozdrav cez svojho tajomníka, Mons. Ferdinanda Javora a je s nami spojený v modlitbe.

**Telegram z Pápežskej rady pre laikov na čele s jej
predsedom arcibiskupom Mons. Stanisławom Ryłkom:**

Hneď, ako sme dostali správu o návrate do Otcovho domu don Beňa, naše dikastérium sa spája v modlitbe so saleziánskou komunitou a s Hnutím Nazaret, povzbudené jeho svedectvom kresťanskej a cirkevnej vernosti.

Pápežská rada pre laikov

PÁPEŽSKÁ RADA PRE LAIKOV

Vatikán 26. septembra 2006

Drahý Roman!

Minulý piatok som dostal správu o odchode don Beňa. Chcel by som Vás uistiť, že som dnes za neho slúžil svätú omšu. Som si istý, že don Beňo Vám bude naďalej ešte viac pomáhať z neba. Naposledy sme sa videli 3. júna 2006 počas Druhého medzinárodného stretnutia Svätého Otca s cirkevnými hnutiami a novými komunitami. Videl som ho veľmi spokojného a šťastného z toho, že sa mohol zúčastniť tejto udalosti. Pán mu doprial radosť zblízka zažiť nezabudnuteľné chvíle pri Svätom Ocovi.

Jeho nástupca vo vedení Hnutia ako aj všetci členovia Vášho Hnutia máte veľkého orodovníka v nebi, ktorému môžete predkladať svoje úmysly.

Prijmite môj srdečný pozdrav v Kristovi a Márii,

Miguel Delgado

Mons. Miguel Delgado Galindo
Galindo Pontificio Consiglio per i Laici
V-00120 CITTÀ DEL VATICANO
Tel.: 06.698.87322

AB ARCHIEPISCOPO STRIGONIENSI – BUDAPESTENSI

Budapest 22. septembra 2006

„Spravodliví sa zaskvejú ako slnko“ Mt 13,43

Veľadôstojný
Ladislav Šálka
Trojičné námestie 4
821 06 Bratislava
SLOVENSKO

Veľadôstojný pán farár!

S otraseným duchom som sa dozvedel správu o smrti don Beňa. Týmto vyjadrujem úprimnú sústrasť a spolúčtenie farskému spoločenstvu a Saleziánskemu rádu.

V modlitbe a vo svätej omši si spomeniem na jeho dušu, prosiac o príhovor Pomocnicu kresťanov a don Boska, aby ho náš Pán prijal do svojej milosrdnej lásky.

Nech odpočíva v Kristovom pokoji!

Pre spoločenstvo však vyprosujem v modlitbách útechu Ducha Svätého.

S úprimnou úctou a spolúčtiacou láskou:

+ Erdő Péter
kardinál, prímás, arcibiskup

List od poľského saleziánskeho spolubrata: 1998/1997 117

Krakov 3. 10. 2006

Drahá Editka Matúšková!

Prepáč, že Ťa oslovujem po mene a prosím Ťa, aby si ma aj Ty odteraz volala ujo Mietek. Srdečne Ťa pozdravujem z Krakova a vyjadrujem najhlbšie prejavy spolucítania po tej veľkej strate, akú si podstúpila Ty, ktorá si 33 rokov bola najbližšou spoločníčkou uja Janka, ako aj celá Vaša veľká duchovná rodina.

Ďakujem za krásny album, ktorý si mi poslala. Bude to vzácna pamiatka na uja, ktorú budem iným ukazovať a s ňou apoštolovať. Ďakujem za list aj za prvé správy z pohrebu. Čakal som na ne, lebo hoci som sa skúšal dovolať na tvoj telefón, odpovedal mi tam akýsi mužský hlas a nechcel sa so mnou rozprávať.

Po Tvojom telefonáte o smrti uja usiloval som sa upovedomiť všetkých našich známych a telefonoval som: najprv biskupovi Jánovi Szkodoňovi, u ktorého ste boli s ujom ešte v decembri 2005, potom emeritnému biskupovi Jánovi Mazurovi v Siedlciach. Ani jeden z nich nevedel o smrti. Boli tým veľmi pohnutí a sľubovali modlitby. Biskupa Szkodoňa som poprosil, aby zatelefonoval aj do Ríma arcibiskupovi Stanislavovi Ryłkovi. Potom som telefonoval do nášho Hlavného domu a upovedomil som generálneho vikára don Adriana Bregolina s prosbou, aby poslal telegram provinciálovi v Bratislave, ale neviem, či poslal alebo nie, lebo taký telegram prišiel elektronickou poštou na adresu nášho inšpektora Marka Chrzana v Krakove. Posielam Ti kópiu tohto telegramu.

Dal som to vedieť aj môjmu priateľovi v Moskve Augustínovi Dziędzielovi, ktorý ako bývalý inšpektor a delegát hlavného predstaveného dobre poznal uja.

Upovedomil som aj sestry loretánky vo Varšave, ktoré vydali tlačou tri zväzky ujo vho "Počuli sme slovo Pánovo" v poľštine pod pseudonymom A. Faudenom. Všetci títo, ako aj naši spolubratia v Poľsku uisťovali o modlitbách a prejavili svoje spolucítanie.

Lutoval som, že nemám adresy známych kňazov, ani Vašich dievčat v Poľsku, lebo možno by som sa bol rozhodol cestovať na ušov pohreb. Niekoľkokrát som skúšal telefonovať direktorovi do Banskej Bystrice, aby odovzdal prejavy sústrasti a uistenie o modlitbe na ušovom pohrebe, ale neporozumeli sme sa. Teraz môžem povedať, že v tú sobotu 23. septembra som o 14.00 hod. slúžil za uja sv. omšu a počas dňa som sa modlil svätý ruženec za pokoj jeho duše a aj ďalej sa za neho modlím.

Toľkoto som Ti chcel napísať. Čakám na najbližšiu návštevu v Krakove, aby som sa dozvedel viac. Ešte raz Ti, Editka, vyjadrujem svoje spolúčenie, uisťujem o spomienkach v modlitbe a srdečne Teba aj všetky známe dievčatá pozdravujem.

Ujo Mietek

Ks. Mieczysław Kaczmarzyk, SDB
ul. Konfederacka 6
30-306 Kraków;

Dve hrudky zeme

Farba medi, či zrelého zrna,
je farba rakvy drevene.
Čisté zrno táto rakva skrýva,
zasiate do zeme úrodnej.

Do hrobu hádzem dve hrudky zeme:
jedna značí odpusť, druhá ďakujeme.

Vari sa pýta roľník zrna, či to bolí,
keď ho mláti cepom po hlave?
Čisté zrno veľa bitky skúsi,
kým sa zbaví plevy jalovej.

Do hrobu hádzem dve hrudky zeme:
jedna značí odpusť, druhá ďakujeme.

Eva Masná

Načatá brázda

BAJan, Dubois, Feaudenom – sadiť a sial za pluhom.
Hlbokú brázdu načal, hojným znojom máčal.
Pionier na poli neoranom.
Stíhaný totalitným režimom.
Duch Svätý ho viedol, aby začal rodinou.
Duch nesvätý mu staval prekážku za prekážkou.
Dooral.

Pluh ktosi iný chytiť do rúk musí.
A ďalej orať, siať a sadiť – a žať len nevďak tu na tejto
zemi.
Však to tak dobre: odmenu večnú nepremrhá si.

Eva Masná